Dinimizde burçların yeri

Yağmur Oruç: “Eskiden burçlara inanırdım, şimdi inanmıyorum; ama birçok kişinin inanması beni şüpheye düşürüyor. Ben nişanlıyım ve nişanlım bana zıt burçta. Burçlara göre anlaşamayacağımız anlaşılıyor. Sizce doğru mudur?”

Siz, burççuluk inancına inanmamaya devam edin; doğru yerdesiniz. Burçlarda gerçeklik payı var; ama burççulukta hayır!

Sözlükte kale, kule, hisar mânâlarına gelen “burç” kelimesi, astronomi dilinde, güneş sisteminde yer alan on iki takımyıldızının her birisine verilen addan ibarettir. Çoğulu burûctur.

Buruc, aynı zamanda Kur’ân’ın 85. sûresinin de adıdır. Bu sûre, gökyüzünün burçlarına yeminle başladığı için Burûc Sûresi adını almıştır. İfade ilk âyette geçer. Mânâsı şöyledir: “Yemin olsun burçlarla dolu gökyüzüne.”1

Dinimizde burçların yeri, astronomi ilminin konusunu teşkil edecek derecede vardır. Astronomi ilmi bu konuda derinleşebilir. Araştırmalarını ilerletebilir ve bu yıldızlarla ilgili birçok bilinmeyeni ortaya çıkarabilir. Teleskop ve sair uzay inceleme araçlarından istifade edebilir. Bu yollar açıktır. Nitekim NASA’nın ve sair uzay merkezlerinin yaptığı iş bundan ibarettir. Netice olarak, konu genel itibarıyla pozitif bilimlerin, özel olarak da astronomi ilminin konusu oldukça İslâmiyet’e ters düşmez.

Fakat konuyla astro-loji denilen, gök bilgilerini fal alanına çekerek kullanan fal-bilim (!) de ilgileniyor. Her ne kadar insanoğlu astro-lojiye, yani yıldız falıyla ilgilenen bu özel alana bilim süsü vermeye çalışsa da, bunun pozitif bilimlerden uzak, yıldız ve galaksi hareketlerine dayalı olarak yapılan muhtelif kişilik ve karakter yorumlamalarından ibaret bir dal olduğu açıktır. Bu yorum dalı (bilgi dalı veya bilim dalı değil), yıldızların, galaksilerin, takımyıldızlarının veya gezegenlerin hareketleriyle insan kişiliği, insan karakteri ve insan davranışları arasında ilişki kuruyor, insanın doğumunun veya önemli olayların meydana geliş tarihine göre insanları guruplara ayırıyor. İnsanların karakter yapılarını doğum tarihlerine göre

çözmeye çalışıyor. Bu yorum dalına eskiler yıldız falcılığı mânâsında "müneccimlik" diyorlardı.

Böyle ispattan, delilden ve burhandan, yani pozitiflikten uzak yorumlamaları İslâmiyet'in onaylamasını "beklemek bile" doğru değildir. Yapılan yorumlar sadece yapanları bağlar. Yorumun yanlışlığının sorumlusu kişinin kendisidir. Nitekim kişinin karakter yapısını doğrudan Allah'a vermek gibi bir Tevhid inancı dururken; bu yapıyı Allah'ın elinden alıp yıldızların bir takım hareketleriyle ilişkilendirilecek biçimde doğum tarihlerine vermek, Tevhid inancıyla da, pozitif gerçeklerle de bağdaşmaz.

Tevhid inancına göre kişiyi karakteriyle birlikte yaratan Allah'tır. Kişinin, sahip olduğu karakteri çerçevesinde terbiye edicisi de Allah'tır. Allah kullarını doğrudan terbiye ettiği gibi, din göndererek kullarının iradesine kapı açmak suretiyle de terbiye eder. İnsan davranışlarını sahip oldukları karakterler içinde eğiterek dizginleyen kurum dindir. Neticede kul, karakteri nasıl olursa olsun, terbiye edilmeye hazır bir potansiyel hüviyetindedir.

Oysa yıldız falcılığında doğum tarihine göre kişiye sabitlenen karakter, eğitilir olmaktan uzaktır. Kişiye doğum tarihine göre bir karakter biçeceksiniz ve onu bu biçilmiş karaktere göre yargılayacaksınız, ona buna göre davranacaksınız. Meselâ, eğer müneccim (yıldız falcısı) hesabına göre kişiye çok alıngan olduğu söylenmişse, artık kişiye alıngan nazarıyla bakılacak, artık ona bu yaklaşımla davranılacaktır. Alıngan olmasının sebepleri araştırılmayacak. Kişi eğitime alınmayacak. Alıngan değilse bile, bu ithamla kişinin kendisini alıngan bilmesi gibi bir ucube ortaya çıkacaktır. Oysa alınganlık belirli ölçülerde herkeste vardır. Eğer birisinde fazla miktarda alınganlık varsa da, bu, doğum tarihiyle ilgili bir olay olmadığı gibi, olumlu yaklaşımlarla ve eğitimle kişinin bu yanını düzeltmesi zor değildir. Oysa yıldız falcılığı anlayışında bu çabaya yer yoktur.

Kaldı ki, kişinin karakterini doğum tarihine göre tesbit etmenin pozitif bir değeri de yoktur. Konu pozitif bilimle ispatlanmış değildir. Binlerce yıldır insanoğlu boş yere yıldız falcılığıyla uğraşıyor. Konu hâlâ burhana, delile ve delile muhtaçtır. Konu hâlâ zanna dayalı yorumlamalardan ibarettir.

Risâle-i Nur, Kur'ân'a bağlı olarak ayı, güneşi, yıldızları, gök cisimlerini ve semâvâtı bolca tefekkür sahasına çekiyor; ama hiçbir zaman astroloji malzemelerini kullanarak ve burçlara dayanarak gelecek veya gaybî yorumlara yer vermiyor. Hiç şüphesiz, bu mânâda burçlarla ilgili yorumlara inanılmasını da onaylamıyor. On Dördüncü Lem'a'da değinilen burçlar, İlm-i Nücumun teşbîhâtı arasında yer alan burçlardan başka bir şey değildir.2

Netice olarak, eskiden “ilm-i nücum” olarak bilinen astronomi, bir ilimdir. Kur’ân’dan destek alır. Fakat astronomi bilgilerini burçlara dayalı bir takım gaybî haberler üretmekte ve gelecek hesapları yapmakta kullanmanın, yani “astroloji” olarak bilinen falcılığın gerçekliği ispatlanmış değildir. Bu açıdan, Tevhîd inancı da böyle eylemlere değer vermiyor.

Dipnotlar:

1. Buruc Sûresi: 1,

2. Lem’alar, s. 96